

schopností žiakov experimentami v moderných školských laboratóriách ITMS: 261 1013 0609

Pracovný list

Téma/Názov: Šmykové trenie

Škola: Gymnázium Giraltovc

Trieda: 1.A

Názov úlohy: **Šmykové trenie**

Fyzikálny princíp:

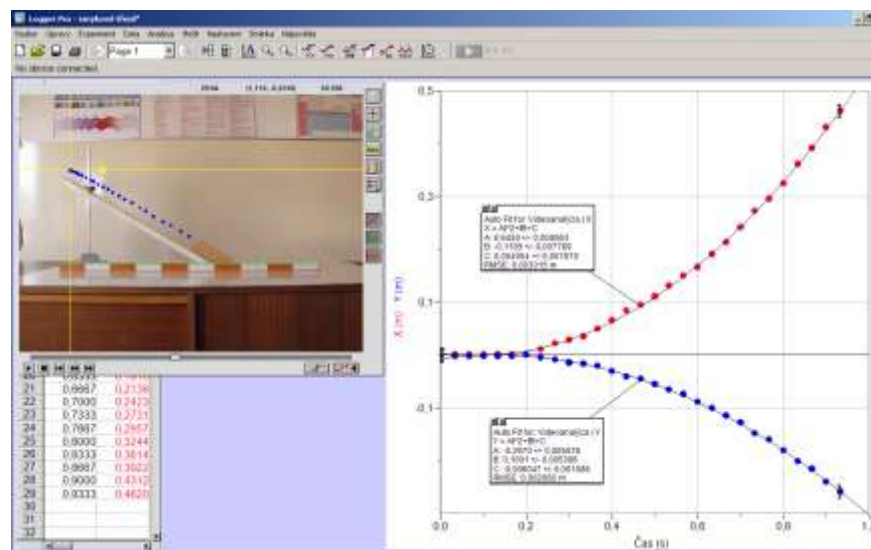
Šmykové trení je fyzikálny jav, ktorého pôvod je predovšetkým v nerovnostiach stykových plôch telies. Pri šmýkaní telesa po povrchu iného telesa vzniká na styčnej ploche trecia sila F_t , smerujúca proti pohybu. Veľkosť trecej sily je priamo úmerná veľkosti kolmej tlakovej sily F_n , teda platí $F_t = f \cdot F_n$, kde f je súčiniteľ šmykového trenia. Ak po naklonenej rovine, ktorá zvierá s vodorovnou rovinou uhol α , sa kĺže teleso so zrýchlením a , potom môžeme súčiniteľ šmykového trenia vypočítať:

$$f = \frac{g \cdot \sin \alpha - a}{g \cdot \cos \alpha}$$

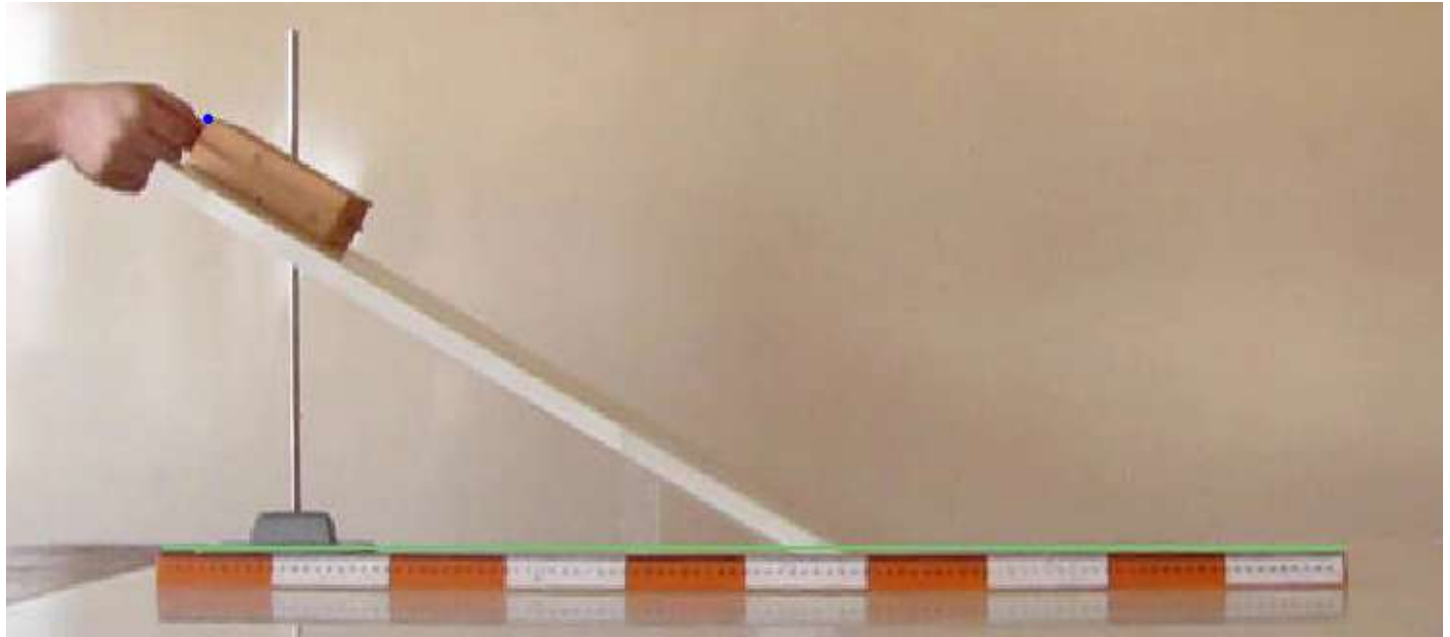
Cieľ:

Pomocou videoanalýzy určiť zrýchlenie telesa klúzajúceho sa zrýchleným pohybom po naklonenej rovine. Vypočítať súčiniteľ šmykového trenia f .

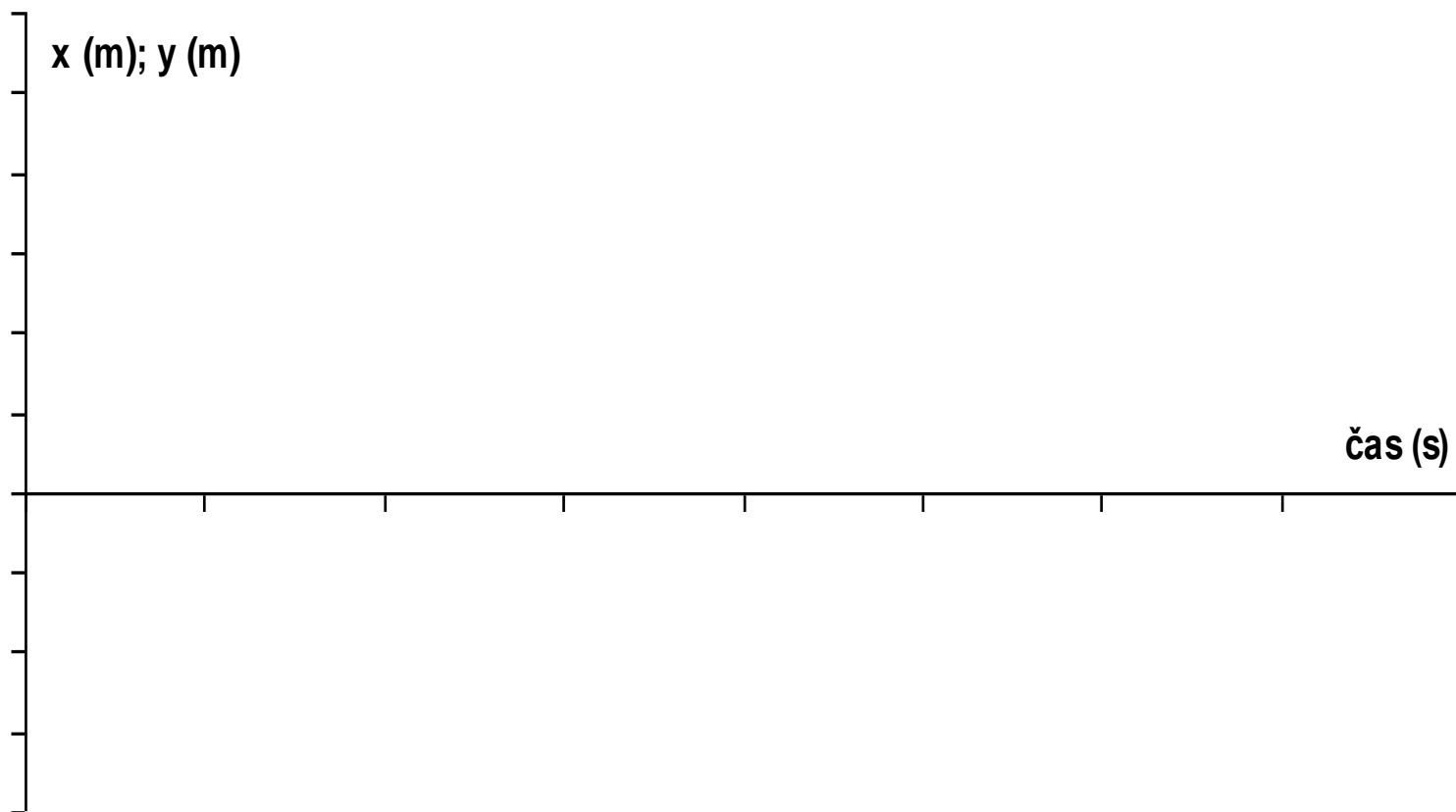
Pomůcky:

Schéma:

Graf

Doplňující otázky

Určete hodnotu součinitele smykového tření f pro stejné těleso a stejnou podložku pomocí kladky a závaží, jestliže se těleso bude pohybovat:

- rovnoměrným pohybem;
- zrychleným pohybem se zrychlením a .

